

Tíz éves a Palócföldi Népi Iparművészek Egyesülete

Szenográdi Ferenc

Szécsény. Tíz éve alakult meg a Palócföldi Népi Iparművészek Egyesülete. A szervezet az elmúlt egy évtized alatt meghatározója lett Szécsény kulturális életének, hazai és nemzetközi elismeréseket vívott ki.

Az ezredfordulót követően, az ország valamennyi megyéjében, kivéve Nógrád, volt olyan közösség, amely összefogta a tárgyalókat népművészeket. *Török János*, aki abban az időben Balassagyarmaton élt, kezdeményezte és szorgalmazta, hogy a megyénkben élő népi kézműves alkotók valamilyen formában kis közösségé alakuljanak. A szügyi, *Sasvári János* bútorfestő és fafaragó népi iparművész, *Ferkó István*, nógrádszakali kovács népi iparművész, aki azóta elhunyt, *Török Péter* Mária, népi kézműves, *Pethőné Szabó Piroška*, nemti himző iparművész, *Takács Béla*, szécsényi mézeskalácsos mester, *Misik Zsuzsanna* népi iparművész, *Szabó János* táncpedagógus, a rimóci *Holecz Istvánné* a népművészet mestere, természetesen *Török János*, és a többiek, megalakították a szervezetüket.

– Létszámunk az elmúlt tíz év alatt közel félszázra emelkedett. A nógrádi alkotók kivül sorainkban tudhatunk heves megyei, budapesti és az ország más részén élőket, szlovákiai kézmű-

tűnk Kisgyőrben, Miskolcon, Szécsényben, Lengyelországban Wartán és Bobowán, Szlovákiában több településen. Bodonyban nemzetközi fazekas fesztivált és találkozót tartot-

a megtszítettetés érte, hogy megválasztották a Népművészeti Egyesületek Országos Szövetségé alelnökének. Az egyesületük az elmúlt években lengyel, szlovák, francia, orosz szervezetek-

volt az életükben a 2004-es esztendő, amikor is kulturális munkájuk, művészeti tevékenységük elismeréseként felvételt nyertek a Népművészeti Egyesületek Országos Szövetségébe. Azóta minden év augusztus 20-án, Budán a mesterségek ünnepén ők képviselik a palóc tárgyaló népi kultúrát. *Bocsi Éva* salgótarjáni alkotójuk, népi iparművész által készített bethlehemjét 2011-ben kiállították az olaszországi Giffonóban rendezett XVI. Nemzetközi Bethlehemi Jászol Kiállításán. Az alkotó hagyományörző díjban részesült. A budapesti *Tőrös Éva*, a népművészet ifjú mestere elismerést kapta meg. Az egyesület alapította a „Nagy palóc” dr. Zólyomi József díjat.

– Leszámitva egy-két mesterséget megélni csak ebből nem lehet. Olyan emberek dolgoznak sorainkban, akik értéknek tartják az elmúlt idők hagyományait, tárgyalókat. Az egyesületünk pályázati pénzből tartja fenn a Kézművesházat, szervezi a különböző rendezvényeket. Tudni kell, hogy 2011-ben minden civil szervezetnek újra kellett magát regisztráltatni, megváltozott a pályázati lehetőség is. Az alapító okiratban megfogal-

mazottak szerint, az egyetemes magyar népi tárgyaló kultúra megismerése, továbbélítése, terjesztése a fő célkitűzésünk. Csak megjegyzem, az Európai Unió integrációjával kapcsolatban többen hangsúlyozzák, hogy feladjuk nemzeti hagyományainkat, értékeinket. Szó sincs erről. Az Európai Unió törekvése a kultúra területén, a nemzeti kultúrák megtartásával legyen gazdagabb a közösség élete – mondta *Török János*.

Fontosnak tartják a fiatalokkal való foglalkozást. A kistérség iskoláiban kézműves foglalkozásokat szerveznek a részükre. Minden évben megrendezik a kis kézművesek táborát.

– Részt vállalunk a helyi közoktatási intézmények IPR képesség kibontakoztató pedagógiai rendszer megvalósításában, amely a halmozottan hátrányos gyermekek szabadidős foglalkozásának élményt és tudást nyújtó tevékenységét foglalja magába – tájékoztatott az egyesület elnöke.

Mindazt, amit a Palócföldi Népi Iparművészek végeznek, mesterség és művészet, vállalva azon értékek megőrzését, ápolását, amit elődeink végeztek, létrehozottak.

veseket. Közben Szécsénybe kerültem tanítani, így a székelyeinket is áthelyeztük Rákóczi városába. Bekapcsolódtunk a város kulturális rendezvényeibe. Népművészeti kiállítást rendez-

tunk. Szécsényben elkészült a Kézművesház, amit megkapunk a város vezetőitől, azzal a céllal, hogy töltsük meg élettel – mondta *Török János*, aki tíz éve az egyesület elnöke, 2011-ben az

kel felvette a kapcsolatot. Közben megalakult csipkekészítő klubjukkal közösen, évek óta megrendezik Szécsényben a nemzetközi csipke kiállítást és konferenciát. Fontos állomás

Újabb testvértelépüléssel gazdagodnak

Csitár. Már hagyomány, hogy ilyen tájt rendezik meg a közösségekben a testvértelépülési találkozókat, amit falunappal kötnék egybe. Legrégibbi kapcsolatot a szlovákiai Kelenyével létesült, majd azt követte a szintén szlovákiai Csitárral (Nyitra megye) megkötött együttműködési megállapodás.

A július 5-én, csütörtökön, 6-án, pénteken, 7-én, szombaton és 8-án, vasárnap megrendezendő faluünnepen újabb faluval, a csehországi Policé-vel bővül a testvértelépülések száma. A négynapos rendezvényen a községekben működő civil szervezetek és önkormányzatok találkoznak, megismerik a környék nevezetességeit, aláírják az újabb testvértelépülési megállapodást. Legnagyobb látványosságnak a szombat délutáni kulturális bemutató ígérkezik, ahol fellépnek a csitári óvodások, iskolások, lovasok, fiatal és idős hagyományörzők. Láthatják a nézők Órhalom hasántócsait, a kelenyei hagyományörzőket, a csitári asszonykórust, valamint a szécsényi Palóc Néptáncgyűjtest. Érdemes lesz megtekinteni a sokszínű népviseletbe öltözött hazai, valamint vendég fellépőket.

A szombati napot *Hevesi Tamás* 20 órák kezdődő koncertje zárja. Vasárnap rendezik meg a testvértelépülések labdarúgó tornáját, valamint lesz lovas, fogathajtó és íjászbemutató. A rendezvényeket ünnepi szentmise zárja.

Természetesen e kis település saját erőből nem tudna ilyen rendezvényt szervezni, de pályázatból sikerült előteremteni a szükséges anyagiakat.

Faluünnep hazatérő vendégekkel

Sz. F.

Benczúrfalva. Az alig egy éve alakult Benczúrfalváiért Egyesület a hétvégén rendezte meg az első falunapot. A rendezvényen a ma-

Annak a reményének adott kifejezést, hogy összefogással ez mielőbb megvalósul.

Székyné dr. Sztrémi Melinda, a község szülője, országgyűlési képviselő, Salgótarján polgármes-

ott élők a községből elszármazottakkal együtt szórakoztak. Ez a nap a kapcsolódásról, szórakozásról, barátkozásról szólt. Régi emlékek elevenedtek fel, újak „születtek”. Mi sem bizonyítja jobban az ott élők, a hétvégi lakók és a hazatérőket összefogását, mint az a tény, hogy a műsor szövegírója *El Karamany Jaszin* volt, aki Benczúrfalván vásárolt hétvégi házat.

A megjelenteket *Miklós József* az egyesület alelnöke köszöntötte, s egyben mindenkinek megköszöntötte az előkészítő, szervező munkáját. Az 1963-tól közigazgatásilag Szécsényhez tartozó település falunapját *Stayer László* a város polgármestere nyitotta meg. Elmondta, jó érzés látni, hogy helyi kezdeményezésre hogyan szépül a település. Arról szólt, hogy neki is szívügye, hogy a benczúrfalvai kastély visszakapja régi fényét.

tere, a rendezvény fő védnöke felidézte a faluban töltött gyermek- és ifjú éveit, amikor pezsgő közösségi élet volt jellemző a községre, aminek elsősorban a helyiek voltak a szervezői. Kiemelte, a falu egykori tanítójának, *Gál Lóránt*nak – aki sajnos már nincs közöttünk – a közösségi életben betöltött, szervező, irányító szerepét. Benczúrfalváiért Egyesület megalakulásáról szólva megköszöntötte *Miklós József*nek, *Adorján György*nek lelkesítő, hitet adó szervező munkáját.

Dr. Lithay Erzsébet bárónő, a Pro Arte et Natura Alapítvány nevében köszöntötte a rendezvény résztvevőit. Alapítványuk, amelyet 1994-ben hoztak létre, Benczúr Gyula földi és szellemi hagyatékainak ápolása.

Ezen a napon sokan hazatértek.

Antal Gyula Szécsényben él, a nógrádmegyeri iskola igazgató-

ja, ezt a napot a családjával gyermekkorai falujában töltötte el.

– Örülök a kezdeményezésnek, segített a szervezésben, remélem, hogy lesz folytatás – mondta.

Részt vett a falunapon *Ürmösi Gyula*, Benczúr Gyula dédunokája. Lapunknak azt mondta, örül, hogy valami elkezdődött a településen. Mióta hazaköltözött Angliából, azóta gyakran megfordul a faluban, ahol a család tagjainak egy része van eltemetve.

Többen kilátogattak a rendezvényre Szécsényből is, így többek között *Szenes Éva Mária*, a Pásztor család. *Zsíros Mariann* Balassagyarmaton lakik, Benczúrfalván nőtt fel és úgy érezte, neki is ott a helye az egyesületben, a falunapon.

Hanczikné Adorján Györgyi az egyesület elnöke azt mondta, hogy a Benczúrfalváiért Egyesület gondolata két éve fogalmazó-

dott meg, amikor ifjúsági találkozót szerveztek. Egyesületük a parkosított, farsangi, mikulási estét szervezett, és most került sor a falunapra.

Bemutatót tartott a szécsényi karate csoport, fellépet a Palóc Néptánc Együttes, zenélt az Instat zenekar, műsort adtak a szécsényi nyugdíjasklub tagjai, népzenei játszott az Ifjú Salgó Zenekar. Szerepeltek a Kodály Zoltán Táncművészeti Egyesület táncosai, este pedig a Mikron, valamint az Alakart zenekar szórakoztatta a közönséget. A műteremben, ahol egykoron Benczúr Gyula, majd Szabó István Kossuth-díjas szobrászművész alkotott, jelenleg fia, *Szabó István* szobrászművész dolgozik, kiállításon mutatták be alkotásait.

A nógrádmegyeri asszonyok délelőtti laskát sütöttek, délután pedig műsorukkal szórakoztatták a közönséget. Két katlanban

a férfiak főzték a finom ebédet.

A nyolcvan éven felülieket az egyesület tiszteletbeli tagjává fogadta. Bemutatót tartott a szécsényi csipkekészítő klub, ott voltak a csuhéjasok, gyékényfőzők, a gyermekek a vidámparkban szórakozhattak. Volt arcfestés és egyéb kikapcsolódási lehetőség.

Székyné dr. Sztrémi Melinda lapunknak azt mondta: – Jó érzéssel jöttem haza, nyilván kevesebbet tudok itthon lenni, mint a korábbi években. Amikor elindult a kezdeményezés, hogy Benczúrfalváiért Egyesület jöjjön létre, én is támogattam. Hihetetlenül jó érzés találkozni a régiekkel. Valljuk be őszintén, amikor visszajövünk leginkább a családtagokkal találkozunk. Van olyan, akivel 10-15 éve nem láttuk egymást, most jó érzés velük találkozni. Örülök annak, hogy Benczúrfalván újra feléledt a közösségi élet.

